

SARS yi fambisa Ntirhisano wa Xibalo wa Misava eAfrika na le ka xikarhi ka matiko ma BRICS

Tshwane, 4 Hukuri 2022 - Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi nghenelerile eka tihlengeletano ta matlhelonyingi eka vhiki leri ku tiyisa ntirhisano wa xibalo wa misava eAfrika na le xikarhi ka Matiko ma BRICS (Brazil, Russia, India, China na Afrika-Dzonga).

Ku fambisana na Xikongomelo xa Kungu xa 8-ku tirha na vakhumbeki na Xikongomelo xa Kungu 9-ku aka ntshembo wa mani na mani na vutshembeki, SARS yi le ku tirheni ku ya emahlweni ku aka swinakulobye swa hina swa misava na mihlangano ya nkoka yo fana na *OECD, Global Forum on Tax Transparency, ATAF, WCO, SADC, SACU, United Nations* na *IMF* ku katsa na hi matlhelo mambirhi na vulawuri byin'wana bya Xibalo na Khasitomo. SARS yi nghenelela no hoxa xandla eka tiforamu leti tanihileswi swi mbhonyeriweke nakambe enkarhini wa vhiki leri nga hundza.

Nhlengeletano yo sungula a ku ri nhlanganiso wa Nhlengeletanokulu ya Lembe ya vu 7 ya Foramu ya Vulawuri bya Xibalo ya le Afrika (ATAF) in Lagos, Nigeria, ku sukela hi ti 31 Nhlanguka ku fikela ti3 Hukuri 2022. Leswi swi landzeriwile hi tihlengeletano ta le moyeni ta BRICS, leti a ti rhurheriwile hi Vulawuri bya Xibalo bya Mfumo (STA) bya China tanihi Mutshamaxitulu wa sweswi wa BRICS. Leswi swi katse Vativi va Xibalo va BRICS nd Tihloko ta Vulawuri bya Xibalo hi ti2 na ti3 Hukuri 2022.

ATAF

Enkarhini wa Swirho swin'wana swa Khansele leswi hlawuleriweke theme ya malembe mambirhi i Nigeria, Rwanda, Botswana, Burundi, Uganda, Zambia, The Gambia na Morocco. Khansele yi nyika ndzetelo wa kungu na vurhangeri eka ntirho wa Matsalani wa ATAF. ATAF u tlhele a tlangela ku tekiwa ka xirho xa vu 41, South Sudan.

Nhokomhaka ya xiendleko xa nhlanganiso wa Nhlengeletanokulu ya Lembe ya vu 7, *Rethinking Revenue Strategies: The Human Face of Taxation* yi vonile ku tlula 500 wa vangheneleri lava yimelaka 33 wa vulawuri bya xibalo na 15 wa mihlangano ya 15 ya swinakulobye. Nhlengeletano yi kanerile timhaka to hambanahambana leti xakelanaka na xibalo, ku katsa na nkoka wa Mfambiso wa Switirhisiwa swa Laha Kaya ku ya eka nhluvukiso, swa timali, thekinoloji, na xuma xa vanhu, *Two-Pillar Solution* leswi kongomisiweke eku ololoxeni ka mitlhonthlo ya xibalo leyi sukaka eka endleni ka ikhonomi yi va ya xidijiti, ku vumbiwa hi vuntshwa ku ndlandlamuxa mfambiso wa switirhisiwa swa timali, Nkuriso wa tirhente ta xitirhisiwa xa ntumbuluko, ku katsa no lwa na mikhuluko ya swa timali leyi nga riki enawini.

Ku humelela kun'wana ka nhlengeletano a ku ri nsimeko wa *Handbook on the Future of Resources Taxation*. Mieheketo ya khume yi vekiwile eka xibukwana lexi xa

leswaku sisiteme ya sweswi ya mugodi wa xibalo wu nga antswisiwa naswona matiko lama nga fuma hi switirhisiwa ma ta kurisa mitlheriso ku suka eka rifumu ra swicelwa.

Khomixinara Edward Kieswetter lulamisile mbono wa ndhawu enkarhini wa mbiko wa yena eka nhlokomhaka *Tax and Technology – Human Centered Socially Responsible Automation*. Eka mbulavulo wa yena Khomixinara u kombisile ku humelela loku endliweke eku akeni ka SARS yoTLHARIHA ya ximodeni.

U engeterile a tiyisisa nkoka wa vumunhu na tsundzuxa vayingiseri "leswaku va vutlhari lava hi va tholaka eka vulawuri bya hina bya xibalo, thekinoloji na switiviwa leswi hi swi rhumela, swi mayelana na vanhu. Swi mayelana na vaakitiko lava hi va tirhelaka. Swi mayelana na vahakelaxibalo lava hi xiximaka tihakelo ta vona naswona swi mayelana na vatirhi lava endlaka leswi hinkwaswo swi humelela".

Mayelana na vuxokoxoko byo tala eka nhlengeletano, langutisa eka www.ataftax.org.

BRICS

Leri a ku ri lembe ra vu 10 leri Vulawuri bya Xibalo bya BRICS byi nga hlangana na lembe ro sungula laha mihlangano ya misava na swifundza yi nga nghenelela eka mbhurisano wa BRICS.

Ku humelela ka nhlengeleto ya Tihloko ta Vulawuri bya Xibalo a ku ri ku pasisiwa ka nsimeko wa nkandziyiso wo sungula wa nhlengeleto wa *BRICS Tax Best Practices Compilation*, nhlengeleto wa dyondzo ya kheyisi ya vulawuri ku suka eka Vulawuri bya Xibalo bya BRICS.

Ndzavisiso wu kombisa maendlelo man'wana ma kahle ma swirho swa BRICS eka Phurogireme ya Vulandzelelanawu ya Ntirhisano ya CONFIA, Kungu ra Vufambisi bya Xikweleti Xintshwa xa Xibalo, Ntirhiso wo Hetiseka wa Switiviwa swa AEOI —*CRS Tool, Faceless Tax Administration, AIS and Updating of Returns, Smart Individual Income Tax (IIT) Reconciliation, Tax Awareness Month, Coordination of Tax and Customs Pricing for Imported Goods* ku katsa na *Taxpayer Compliance Evaluation and Monitoring*.

Afrika-Dzonga ri ta sungula Vutshamaxitulu bya BRICS eku sunguleni ka 2023 naswona yi ta rhurhela tihlengelletano ta Xibalo ta Brics hi 2023.

"Ntirhisano wa misava wu na nkoka eku kotiseni ka SARS ku phakela eka xileriso xa yona. Ku tirha na hi ku tirhisa vakhumbeki ku antswisa sisiteme ya xibalo swi na nkoka eka tlhelo ra kungu ra hina. Hi tiyimiserile ku va na swinakulobye swo hetiseka no vuyerisa na vakhumbeki va hina hinkwavo, eka misava na laha kaya, eka mbangu wa xibalo lowu phakelaka mivuyelo ya le henhla eka vahakelaxibalo na vaxavisi, mfumo na mani na mani. Hi tlakusa matimba ma hina ku ololoxa mitlhonthloya vulawuri bya

xibalo no antswisa vuzandzelelanawu bya xibalo hi ntsakelo", ku vurile Khomixinara Kieswetter.

Vhiki leri taka, eSpain, *Global Forum on Tax Transparency* ku katsa na *African Initiative* swi sungurile ku kana hi ku humelela loku endliweke eka vutinyiketeri byo lwa na mpapalato wa xibalo hi ku tirhisa ntirhisano wa matlhelonyingi na cincano wa vuxokoxoko (EOI). Ku nyikiwa ka nkoka wa kungu wa cincano wa vuxokoxoko eka SARS, Khomixinara Kieswetter u ta va a ri kona ku dzikisa ntirhisano hi vanalukobye va hina va ntwanano mayelana na cincano wa vuxokoxoko na mpfuneto wa matlhello mambirhi.

Mayelana na vuxokoxoko byo tala tihlanganise na SarsMedia@sars.gov.za

